คอลัมน์ คิดเป็นเห็นต่าง: ดัชนีคอร์รัปชั่นกับการลงทุนจากต่างประเทศ - โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2559

ชัยณรงค์ อินทรมีทรัพย์ กรรมการคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

องค์การสหประชาชาติได้จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการลงทุนชื่อ World Investment Report โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) และเมื่อไม่นานมานี้ ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ ได้จัดทำรายงานฉบับดังกล่าวเผยแพร่ไปทั่วโลก ในฐานะผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนี้ หลังจากครบวาระดำรงตำแหน่งที่ WTO (World Trade Organization) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ที่ เจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ และมีหน่วยงานต่างประเทศตั้งอยู่ในประเทศไทยชื่อ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา เป็นองค์กรมหาชน จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 เริ่มดำเนินการหลังจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 พ.ค. 2544 จนปัจจุบันเป็นเวลาเกือบ 15 ปีแล้ว ดังนั้นข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการลงทุนอย่างละเอียดทุกๆ แง่มุมในเอกสารของ UNCTAD จึงเป็นแหล่งรวมภาพการเคลื่อนไหว และพัฒนาการการลงทุนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะที่มีผลกับประเทศไทย จึงมีอยู่อย่างสมบูรณ์มากที่สุดในโลก รองลงมาจากสำนักงานที่เจนีวาเท่านั้น และประสบการณ์ของ ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประเทศไทย

ดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชั่น (Corruption Perception Index หรือ CPI) ที่ Transparency International เผยแพร่เป็นประจำทุกปี จึงมีความสัมพันธ์กับรายงาน world Investment Report โดยเฉพาะความเคลื่อนไหวของเงินทุนจากต่างประเทศ FDI (Foreign Direct Investment) ซึ่งมีจำนวนประมาณ 1-2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ การผันแปรแต่ละช่วงทศวรรษก่อนและหลังปี 2000 มีนัยสำคัญมาก เช่น ในบางปีมีจำนวนถึง 1.24 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในขณะที่วงเงินของ NEM (Non-Equity Models of International Production and Development) สูงถึงกว่า 2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ เป็นต้น ประเทศไทยได้รับการลงทุนในรูป FDI และ NEM ประมาณเกือบร้อยละ 1 และมีแนวโน้มลดลงตลอดมา ขณะที่มาเลเซียสวนทางโดยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน สอดคล้องกับค่า CPI ปัจจุบันของมาเลเซีย ซึ่งได้คะแนนในช่วง 50 คะแนน ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา และประเทศไทยได้คะแนนในช่วง 30 มาตลอด 17 ปี

วงเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งในรูปแบบของ FDI และ NEM มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศไทย โดยเฉพาะการสร้างงานเพื่อรองรับประชากรในวัยทำงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งต้องตกงานติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี และแม้ต่อมาจะได้งานทำก็ปรากฏว่ากว่าร้อยละ 50 เป็นงานที่ต่ำกว่าวุฒิการศึกษาที่ต้องการเพียงระดับอาชีวศึกษาตอนต้นๆ เท่านั้น อาทิ งานเสมียน พนักงานในธุรกิจธนาคาร งานขายสินค้าบริการ งานในธุรกิจการท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ งานระดับต้นและกลางในรัฐวิสาหกิจ งานรับโทรศัพท์ใน Call Center ฯลฯ

ทั้งนี้ เพราะระบบอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตทางด้านสังคมศาสตร์ถึงร้อยละ 70 โดยดึงเอาผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเข้ามาสู่ระบบเพื่อต่อยอดให้ได้รับปริญญาบัตร ตามค่านิยมในสังคม และมุ่งมั่นจะเข้าสู่ระบบราชการต่อไป (เมื่อปี 2558 มีผู้สมัครสอบเพื่อ

เข้ารับราชการด้วยวุฒิปริญญาตรีทุกๆ สาขาประมาณ 4 แสนคน โดยมีอัตราว่างเพียง 4,000 เท่านั้น) ทำให้ขาดแคลนบุคลากรด้านช่างและวิศวกรรมเป็นจำนวนมากในภาคเอกชนทั้งขนาดใหญ่จากต่างประเทศ อาทิ ญี่ปุ่น สหรัฐ ฯลฯ และ SME ของผู้ประกอบการไทยเอง โดยเฉพาะโรงงานต่างๆ ที่ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เช่น รถยนต์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องใช้ในครัวเรือน ฯลฯ

วงเงินการลงทุนจากต่างประเทศในรูปแบบของ NEM มีความเหมาะสม กับสถานการณ์ในประเทศไทยมาก เพราะครอบคลุมการจ้างผลิต (Contract Manufacturing) การผลิตสินค้าเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม (Contract Farming) การ Outsource ภารกิจต่างๆ การให้ Franchising หรือ Licensing เป็นต้น ขณะนี้ความนิยมของการลงทุนจากต่างประเทศจึงอยู่ในรูปแบบของ NEM มากกว่า FDI โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

ดังนั้น การคอร์รัปชั่นในประเทศไทยตามที่องค์กรความโปร่งใสนานาชาติรายงานติดต่อกันมา 17 ปีแล้ว คือ ได้คะแนนในช่วง 30 จาก 100 เท่านั้น จึงเป็นอุปสรรคสำคัญที่เป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาประเทศ เพราะโอกาสที่จะได้วงเงินทั้งในรูปของ FDI และในรูปแบบของ NEM ซึ่งรวมกันสูง ถึงกว่า 3-4 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ เพียงแค่ร้อยละ 1-2 ก็จะมีเม็ดเงินมหาศาลในแต่ละปี ประเทศที่กำลังพัฒนาต่างๆ ทั้งในเอเชีย ยุโรป แอฟริกา และละตินอเมริกา ต่างพยายามทุกวิถีทางเพื่อจะดึงส่วนแบ่งของเงินลงทุนจากต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ การยกเลิกภาษีในเขตเศรษฐกิจ การลดอัตราภาษี การให้สิทธิถือครองที่ดิน การเปิดให้ นำเงินออกนอกประเทศโดยเสรี ฯลฯ แต่ก็ไม่อาจเปรียบเทียบได้กับค่า ดัชนีคอร์รัปชั่น เพราะประเทศที่ได้คะแนน 70-80-90 ซึ่งจัดเป็นอันดับ 1-20 ของ 168 ประเทศนั้นล้วนแต่ได้รับเงิน FDI และ NEM ในสัดส่วนที่สูงตามไปด้วย อาทิ สหรัฐ อังกฤษ ออสเตรีย เยอรมนี แคนาดา สิงคโปร์ ฮ่องกง ฯลฯ

สรุป ประเทศไทยจะสามารถแก้หรือลดความรุนแรงของปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วยการทุ่มเทความคิดเพื่อยกระดับค่าดัชนีคอร์รัปชั่นให้สูงขึ้นทำนองเดียวกับฮ่องกง และมาเลเซีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน เพื่อกระตุ้นให้นานาชาติตัดสินใจมาลงทุนทั้งในรูปแบบของ FDI และ NEM ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในระยะ 3-5 ปี ด้วยมาตรการต่างๆ ที่ธนาคารโลกได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ดำเนินการมาเป็นเวลานับสิบๆ ปี และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สามารถเรียนรู้ได้จริง